

Stapelen maar

De Hogeschool HAS in Den Bosch is trots. Trots op haar nieuwe, state of the art klimaatkamers met LED verlichting. In de kleuren rood, ver-rood en blauw. Je kunt er planten telen in verschillende lagen en de bodemtemperatuur apart instellen van de luchttemperatuur. Wellicht heeft u ze gezien op tv of erover gelezen in de krant.

Op dit moment worden ze getest. Hoe groeit spinazie? Wat doet blauw licht met rode tulpen en radijzen? En rood licht? Hardcore plantfysiologische kennis wordt geïntegreerd in nieuwe teeltsystemen. Immers, de golflengte licht is exact afgestemd op de fotosynthese van de plant en stuurt dus direct de omzetting van licht in energie (groei) aan. De eerste resultaten zijn veelbelovend: planten groeien er aanmerkelijk sneller dan in kassen. De kwaliteit blijkt bijzonder constant. Dit speeltje heeft dus potentie.

Wanneer de klimaatcellen over ongeveer 20-30 jaar het speelstadium ontgroeid zijn, zal hun werkelijke potentie blijken: ze scheppen ruimte. De crux zit hem in drie zaken: stapelen (meerlagen teelt), heel precies aansturen op de fysiologische behoefte van de plant en technologie. Door te stapelen kun je met een parkeergarage vol klimaatcellen een stad als Den Bosch jaarrond voorzien van groenten. Aansturen op de behoefte van de plant geeft snellere groei, dus snellere oogst en dus minder ruimte beslag (je kunt de klimaatcel weer opnieuw gebruiken). Technologie biedt de mogelijkheid ondergronds te telen. En de combinatie van dit alles geeft de plant een paradijs, de teler (op termijn) economische winst en ons allen ruimte.

Denkt u zich eens in wat er voor ruimte vrijkomt wanneer de kassen in de glastuinbouw worden gesloopt. Ruim 10.000 hectare! Stelt u zich eens voor dat we dat eens terug zouden geven aan de natuur. Dat staat gelijk aan 20% van het oppervlak dat we binnen de EHS hebben bestemd als natuurontwikkelingsgebied. Theoretisch kun je door de precieze aansturing en door een combinatie met duurzame energie ook veel lagere milieubelasting bereiken, immers de LED-verlichting heeft een veel lagere energiebehoefte dan de huidige verlichting, de uitstoot van nutriënten naar oppervlaktewater blijft zeer laag door de aansturing op behoefte van de plant, er is geen lichtverstrooiing,

en door de teelt op korte afstand van de consument te laten plaatsvinden wordt de vervuiling door vervoer sterk teruggedrongen. Winst op vele fronten: ruimte en milieukwaliteit.

Laten ruimte en habitatkwaliteit nu net de grote thema's binnen de natuurbescherming zijn. Of beter gezegd: het gebrek aan beide. Traditioneel kijken we voor het oplossen van deze problemen naar beleid en wetgeving. Met wetten proberen we de bestaande natuur te beschermen, zowel planologisch als op het gebied van habitatkwaliteit. We weten helaas maar al te goed dat de resultaten van deze wetgeving nog onvoldoende zijn om onze natuur- en biodiversiteitsdoelstellingen te halen.

Maar kijken we wel op de goede plaats? Moeten we onze hoop voor de natuur in dit land wel halen uit wetten, regelingen, visies en subsidies? Kijk eens ergens anders naar hetgeen er borrelt onder maaiveld. De instroom van biologiestudenten aan universiteiten en hogescholen stijgt al jaren zo sterk dat zelfs capaciteitsproblemen dreigen. Voor een aanzienlijk deel van deze studenten vormt liefde voor de natuur en interesse in ecologie en natuurbeheer de reden om te gaan studeren. Hoezo een draagvlakprobleem? Deze studenten zwemmen dus tegen de stroom in, want de arbeidsmarktperspectieven zijn niet heel rooskleurig.

Kijk ook naar duurzame projecten in de bouw, bijvoorbeeld naar het nieuwe NIOO-gebouw in Wageningen of de Notre Dame HAVO in Beek Ubbergen (http://www.notredame.nl/onderwijs/info/de_nieuwe_havo/nieuwbouw).

Kleine juweeltjes ontstaan uit het groeiende inzicht in biologische en landschapsecologische processen en uit voortschrijdende technologische ontwikkelingen, maar vooral uit de wens om gebouw, omgeving en natuur te integreren. Hoezo geen oog voor natuur en landschap?

Kijk naar die nieuwe teeltsystemen, die ruimte kunnen scheppen voor nieuwe natuur in gebieden die arm zijn aan bestaande natuur. Het Westland bijvoorbeeld. Waar natuur dus per definitie toegevoegde waarde heeft, ook al wordt het geen hotspot voor biodiversiteit. Voor 2018, realisatie van de EHS, gaat dit natuurlijk allemaal niet lukken. Maar na 2030 rest ons nog slechts het bouwen van ecoducten over de wegen in het Westland om de nieuwe natuurgebieden met elkaar te verbinden.

COLUMN

Kijk eens ergens anders, naar hetgeen er borrelt onder maaiveld

Maaïke de Graaf
Redactie
De Levende Natuur